



ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACASI OЛИЙ MAЖЛИC CENATI
MAҲАЛЛА VA OИЛAНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ VAЗИPЛИГИ
TАШҚИ ИШЛАР VAЗИPЛИГИ

**“ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИНИ АМАЛГА
ОШИРИШДА МАҲАЛЛА ИНСТИТУТИНИНГ РОЛИ:
ТАЖРИБА VA PИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ”**

Халқаро илмий-амалий конференция



**“РОЛЬ ИНСТИТУТА МАХАЛЛИ В
ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ:
ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ”**

Международная научно-практическая конференция



**“THE ROLE OF NEIGHBORHOOD INSTITUTIONS
IN THE IMPLEMENTATION OF PUBLIC CONTROL:
EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT”**

International scientific-practical conference





**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACI OLIY MAJLIS SENATI
MAHALLA VA OILANI QULLAB-QUVVATLASH VAZIRLIGI
TASHKI ISHLAR VAZIRLIGI**



**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACI
PREZIDENTI HUZURIDAGI
DAVLAT BOSQARUVI
AKADEMIYASI**



**"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI**

YUKSALISH
UMUMMILLIY HARAKAT



**“ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИНИ АМАЛГА
ОШИРИШДА МАХАЛЛА ИНСТИТУТИНИНГ РОЛИ:
ТАЖРИБА ВА РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ”**

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

**«РОЛЬ ИНСТИТУТА МАХАЛЛИ В
ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ:
ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ»**

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**“THE ROLE OF NEIGHBORHOOD INSTITUTIONS
IN THE IMPLEMENTATION OF PUBLIC CONTROL:
EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT”**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

2022 йил 25 март

Ushbu to‘plamda O‘zbekiston Respublikasining 2018 yil 12 apreldagi “Jamoatchilik nazorati to‘g‘risida”gi O‘RQ-474-sonli Qonuni hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-sonli Farmoni hamda O‘zbekiston Respublikasida “22 mart - mahalla tizimi xodimlari kuni” deb belgilanganligi munosabat bilan O‘zbekiston Respublikasi Mahalla va oilani qo‘llab-quvvatlash vazirligining 2022 yil 4 yanvarda tasdiqlangan “Fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlari faoliyati samaradorligini yanada oshirish, oila institutini mustahkamlash hamda xotin-qizlar va keksa avlod vakillarini qo‘llab-quvvatlash, ularning ijtimoiy faolliklarini oshirish bo‘yicha Mahalla va oilani qo‘llab-quvvatlash vazirligining 2022 yilga mo‘ljallangan ish rejasi”ning 119-bandi ijrosini ta’minlash maqsadida 2022 yilning 25 mart kuni “Jamoatchilik nazoratini amalga oshirishda mahalla institutining roli: tajriba va rivojlanish istiqbollari” mavzusida o‘tkazilgan xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya maqolalari o‘rin olgan.

OILADA FARZAND TARBIYASI

Ashirboev IXTIYOR MAXMUDJON O'G'LI,

*Toshkent viloyati Chirchik davlat pedagogika instituti
Maktabgacha talim fakulteti Maktabgacha va boshlangich talimda
jismoniy tarbiya va sport yunalish 20/1 gurux talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada eng oliy ne'mat - farzand , oilada farzandlarni ahloqiy, ma'naviy jihatdan tarbiyalashning ahamiyati haqida, bola tarbiyasida oilaning , ota-onaning o'rni, ularning bir-biriga , farzandiga bo'lgan muomalasining ahamiyati haqida, taniqli pedagoglarning bola tarbiyasi borasidagi fikrlari haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: oila, farzand, tarbiya, imon-e'tiqod, odob-ahloq, xulq-atvor, sadoqat, vatanparvarlik, do'stona munosabat.

*"Tarbiya bizlar uchun yo hayot – yo mamot, yo najot – yo halokat,
yo saodat – yo falokat masalasidir".*

Abdulla AVLONIY

Farzand – inson hayotining mazmuni, nasl-nasabini davomchisi, oilaning mustahkam zanjiri hamdir. Aqlli, bilimdon, mehnatsevar, imon-e'tiqodli farzand nafaqat ota-onaning, balki butun jamiyatning eng katta boyligi hisoblanadi. Odatda, farzand oilada ham jismonan ham ma'nau ulg'ayib, shakllanadi. Ularning voyaga yetishi davomida oiladagi ahillik muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, ularning ma'naviy tarbiyasi bilan jamiyatga xizmatini ifodalaydi. Demak, oila barkamol avlodni tarbiyalovchi maskan hisoblanadi. Shunday ekan, oilada farzandlarni ahloqiy, ma'naviy jihatdan tarbiyalash, ayniqsa, ona yurtga muhabbat, istiqloлга sadoqat tuyg'ularini chuqur singdirish, vatanparvarlikni shakllantirish, ona vatanni sevish hissini uyg'otish o'ta muhimdir.

Insonning shakllanishida, hayotda o'z o'rnini topishida, el-yurt ichida izzat-hurmatga sazovor bo'lishida, yuksak ahloq-odob qoidalarini singdirishda oilaning o'rnini beqiyosligini bir so'z bilan ta'riflash kamlik qiladi. Yoshlarni o'z burchiga sadoqat ruhida tarbiyalashda mas'uliyatlik, vijdoniylik, fidoyilik kabi fazilatlar har bir hatti-harakatida namoyon bo'lishi bilan yuksak ma'naviyatligini ko'rsatadi. Bunda ota-onaning o'zaro farzandlari bilan yaqin, do'stona munosabatda bo'lishi, ularning kelajakdagi orzu-maqсадlarini tushunib olishlari farzandlarining ham jismoniy ham ma'naviy sog'-salomat voyaga yetishlari uchun asos bo'ladi.

Farzand yaxshi xulq-atvoriga va aql-farosatga ega bo'lgan bo'lsa, hayot saboqlarini shunchalik teran anglaydi va ezgu ishlarni amalga oshiradi. Aksincha bo'lsa, u bugungi kunda globallashib borayotgan tahlikali zamonda yot g'oyalarga asir bo'lishi, to'g'ri yo'lni yo'qotishi, qonunchilikni bilmasligi oqibatida jinoyat ko'chasiga kirishi mumkin.

Oiladagi tarbiya bolalarning ruhiy olamiga, hissiyoti va tuyg'ulariga o'z ta'sirini o'tkazadi. Taniqli pedagog A.S.Makarenko besh yoshgacha bo'lgan tarbiya bolaning shaxsiyati shakllanishida o'ta muhim ahamiyatga ega ekanini qayd etib o'tgan. Bu haqda u shunday deb yozgan: "...tarbiyaning bosh asosi besh yoshda nihoyasiga yetadi, demak, siz besh yoshgacha nima qilgan bo'lsangiz, bu tarbiyaviy jarayonning 90 foizini tashkil etadi, keyingi tarbiya esa qayta tarbiyalash negizida davom etadi". Ayni

shu davrda ota-onaning tarbiyadagi e'tibori, oilaviy muhitning sog'lomligi farzand kamolida katta ahamiyat kasb etadi.

Farzand tarbiyasida ota-onaning muomalasi muhim o'rin tutadi. Bola ota-ona tomonidan qo'pol, dag'al so'zlar eshitib, kaltak yeb katta bo'lsa, bu uning tabiatiga salbiy ta'sir qiladi. Bunday nosog'lom muhitdagi oilalarda tarbiyalanayotgan bolalardan "ma'naviy xasta" insonlar shakllanadi. Ular esa jamiyat ma'naviyatiga ham, uning kelajagiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Hamma narsa, hatto, eng oddiy bo'lib ko'ringan oilaviy munosabatlar ham bolaga ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, rostgo'ylik, samimiylik, sadoqatlilik, shirin so'z bo'lish bola kamolotidagi zarur hayotiy vositalardan biri ekanligini unutmaslik zarur. Chunki, yana bolalar tarbiyani atrof-muhitdan oladi, boshqacha qilib aytganda, bolalar suvga o'xshaydi, suv idishning shaklini olganidek, bolalar ham muhitning odob-ahloqini qabul qiladi.

Albatta, bola tarbiyasi o'ta murakkab va mas'uliyatlidir. Bu har bir ota-onadan o'z ustida muntazam ishlashni, bolalar tarbiyasiga oid barcha ma'lumotlardan boxabar bo'lib borishni talab etadi. Farzand tarbiyasi bu shunchaki tajriba, oddiy ko'rsatma yoki bilimlar jamlanmasi emas, balki o'z ichiga diniy-ahloqiy bilimlar, tibbiyot, etika, psixologiya, pedagogika kabi sohalarga oid bilimlarni ham qamrab oladigan murakkab jarayondir. Bugungi kunda oilaviy tarbiya bir muncha qiyinlashdi. Sababi shundaki, jamiyat taraqqiy etib borgani sari har tomonlama yetuk insonni shakllantirish talablari ortib boraveradi. Bu esa oilada ota-onaning mas'uliyatini yanada oshirib bolaga estetik, diniy-ahloqiy, jinsiy tarbiya berish sifati va ko'lamini oshirish talabini qo'yadi.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, butun dunyoda shiddat bilan rivojlanayotgan globallashuv jarayonida inson qalbi va ongini egallash, ayniqsa yosh avlodning ma'naviy olamini zaharlashga qaratilgan turli xavf-xatarlar, din niqobi ostidagi ekstremizm, yurtimizga qarshi qaratilgan g'oyaviy va informatsion xurujlar kuchayib borayotgan bir paytda mustahkam ma'naviy immunitetli, fikri tiniq, intiluvchan, o'zining kimligini, buyuk ajdodlarning vorislari ekanini teran anglab, ona yurtga muhabbat va sadoqat hissi bilan yashaydigan, imon-e'tiqodi mustahkam yosh avlodni tarbiyalash uchun ota-ona, oila muhiti juda katta ahamiyat kasb etadi. Farzandlarimizga shunday tarbiya beraylikki, ular o'z otabobolariga, o'z tarixi, Vatani, oilasi, ona tiliga, millati, dini va an'analariga sodiq bo'lib kamol topishsin!

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi". Toshkent-Ilm Ziyo-2011.
2. "Oilada barkamol avlod tarbiyasi" . T., " Fan va texnologiyalar", 2010.
3. O.Hasanboyeva. "Barkamol avlod ma'naviyati" .T. " O'zbekiston".2010.
4. "Bolajon" tayanch dasturi . T.,2010.
5. Sh.Shodmonova " Maktabgacha pedagogika" T " Fan va texnologiyalar", 2005.



Парпиева Алмахан Жолдасовна. ОИЛА – ЎЗАРО ИШОНЧ, ҲУРМАТ ҲАМДА МЕҲР-МУҲАББАТ АСОСИ.....	147
Хайрихон Ашираниевна Рахматова. МАҲАЛЛА ХОТИН-ҚИЗЛАРИ БИЛАН ИШЛОВЧИ МУТАХАССИСНИНГ КАСБИЙ КОМПЕТЕНТЛИГИНИ ОШИРИШДА ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ БИЛАН ҲАМКОРЛИК	150
Abdullayeva O.S. INTELLEKTUAL TIZIMLAR VA BULUTLI TECHNOLOGIYALARNI QO'LLASH VA JORIY ETISH SAMARADORLIGI.....	154
Холиқов Умиджон Қучқорович. МАҲАЛЛА ВА ОИЛА ҲАМКОРЛИГИДА ШАХМАТ ЎЙИНИ ОРҚАЛИ ҚИЗЛАРНИ ТАРБИЯЛАШ МАСАЛАЛАРИ.....	156
O'sarov H.D MAHALLA INSTITUTINING JAMIYAT BOSHQARUVIDAGI O'RNI VA FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	160
Д. Файзуллаева. БОЛАЛАРНИ МАКТАБ ТАЪЛИМИГА ТАЙЁРЛАШДА ОИЛА, ЖАМИЯТ ВА МТТ ЎРНИ	164
Х.Мелиев, Ш.Буранова. РАЗВИТИЕ КРЕАТИВНОГО МЫШЛЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ ВЗАИМОСВЯЗАННО СЕМЬЕЙ, МАХАЛЛЕЙ И ДОО.....	167
Ш.Буранова. СОТРУДНИЧЕСТВО РОДИТЕЛЕЙ, ДОШКОЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ И МАХАЛЛИ В ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ СО СПЕЦИАЛЬНЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ	170
Ashirboev Ixtiyor Maxmudjon o'g'li. OILADA FARZAND TARBIYASI	174

**“ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИНИ АМАЛГА
ОШИРИШДА МАҲАЛЛА ИНСТИТУТИНИНГ РОЛИ:
ТАЖРИБА ВА РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ”**

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

**«РОЛЬ ИНСТИТУТА МАХАЛЛИ В
ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ:
ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ»**

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**“THE ROLE OF NEIGHBORHOOD INSTITUTIONS
IN THE IMPLEMENTATION OF PUBLIC CONTROL:
EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT”**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

2022 йил 25 март